

Misafir Editörlerden...

Alternatif Politika Dergisi için bir gençlik sayısı çıkartma fikri neredeyse bir yıl öncesine dayanıyor. Planlanan takvime göre 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nın da içinde bulunduğu gençlik haftasına sayının yetiştirilmesi düşünülüyordu. Ancak yazıların hakemlerden geçmesi, son değişikliklerin yapılması derken sayının çıkması gecikti. Ve 31 Mayıs'ta ilk önce Gezi Parkı'nda ardından da tüm Türkiye'de halen süren toplumsal hareketler yaşandı. Gezi Parkı direnişine ve Gezi Parkı'ndaki direnişi destekleme eylemlerine katılanların önemli bir oranının “genç” olması, belki bundan daha da önemlisi 1980 sonrası kuşağın ve 2000'lerde gençliklerini yaşamakta olan “milyenyum kuşağının” geliştirdiği kültürün eylemlerde belirleyici olması ana akım medya da dahil olmak üzere geniş kitleleri gençlik üzerine düşünmeye sevk etti demek yanlış olmayacaktır.

Türkiye'de mizahı, sosyal medyayı kullanan, küresel ağlarda yerini alan gençliğin temel aktör olduğu toplumsal hareketler son döneme damgasını vurdu. Son yıllarda özellikle artan, birbirinden son derece farklı grupları bir araya getiren gençlik eylemleri, “değer” merkezli Yeni Toplumsal Hareketler' e uygun özellikler göstermektedir. Bu bağlamda bireysel/kolektif “çıkarlarla” değil, “değerlerle” birleşen Gezi Parkı gençleri iyi bir örnek oluşturmaktadır. Dominique Reyné'nin yönetiminde yayına hazırlanıp 2011'de basılan ve içinde Türkiye'nin de bulunduğu 25 ülkeyi kapsayan güncel bir araştırma bize oldukça ilginç veriler sunmaktadır. Araştırma yapılan 25 ülkenin gençleri arasında, Türkiye'deki gençlerin % 63'ü, “ideal toplumu”, kişisel performansın ödüllendirildiği bir toplum değil, zenginliklerin hakkaniyetli olarak dağıtıldığı bir toplum olarak ifade ederek toplumsal duyarlılık açısından birinci gelmektedir¹. Belki de Türkiye gençleri, bazı liderlerin sandığı kadar “maddiyatçı” değildir?

Bu yeni kuşak, küreselleşen dünyanın küresel sorunlarının hem mağdurudur, hem de onun imkanlarından faydalanan; onun etkin aktörü olan bir kuşaktır. Facebook kullanımında dünya üçüncüsü olan Türkiye'de sosyal medyaya ulaşım son yıllarda hızla yükseldi ve farklı sınıfsal kökenden gelen gençler arasındaki iletişim kolaylaştı. Etkin oldukları mücadele alanı

---

¹ REYNIE Dominique, *La jeunesse du monde, une enquête planétaire*, Lignes de Repères Editions, 2011, s.109.

sosyal medya aracılığıyla, gençlerin küresel düzeyde iletişim ve dayanışması mümkün olmaktadır. Gezi Parkı Direnişi'nin yerel olduğu kadar, ulusal ve küresel ölçekte eylemler oluşturduğu görülmektedir.

Gezi Parkı Direnişi merkezli oluşan toplumsal hareketler, bizi yeniden “tehdit olarak gençlik” ve “kaynak olarak gençlik” modelleri üzerinde düşünmeye yönlendirmektedir. Genelde toplumsal olguları, özelde ise “gençlik” olgusunu “tehdit” ya da “kaynak” olarak ele almak analizleri farklılaştıran yaklaşımlardır. “Tehdit olarak gençlik” algısı ve bunun üzerine inşa edilen araştırmalar ve politikalar, gençliği tutarsızlık, biyolojik ve zihinsel kargaşa ile biçimlenmiş bir yaş döneminde yer alan toplumsal bir grup olarak ele alır. Bu yaklaşımda gençler denetlenmesi ve karar mekanizmalarına katılmalarının engellenmesi gereken bir toplumsal grup olarak değerlendirilir. Herhangi bir toplumsal grubu “kaynak” olarak değerlendirme yaklaşımı ise, onun iç mekanizmalarını, sorunlarını çözme pratiklerini ciddiye alma, söylemlerini, pratiklerini öne çıkarmayı önceden konumlandırmama çabasının, daha geniş ölçekte toplumsal sorunu onun parçalarından birinden hareketle anlama çabasının ifadesidir. Bu bağlamda “kaynak olarak gençlik” yaklaşımına göre gençlik “toplumsal kaynak” olarak değerlendirilmektedir. Alain Vulbeau'nun tanımıyla “kaynak olarak gençlik” yurttaşlık bağlamında gençler ile demokratik yaşamın kurumları arasındaki karşılıklı etkileşimine gönderme yapar, katılımı önemser.

Dünyada en geç nüfusa sahip on sekizinci, Avrupa'nın ise üçüncü ülke olan ve toplumsal bir dönüşüm yaşayan ülkemizde gençlik hakkında araştırmalar hem azdır hem de sosyolojiden çok psikoloji disiplini içinde yoğunlaşmıştır. Türkiye üniversitelerinde gençlik sosyolojisi dersi vermekte olan öğretim üyeleri olarak, bu alanda önemli bir boşluğun olduğunu bir süredir zaten gözlemlemekteydik. Öyle görünüyor ki konunun popülerleşmesiyle birlikte bir yandan gençlik konusunda yapılan analizlerin sayısında artış olurken diğer yandan konu hakkındaki nitelikli çalışmaların önemi de bir o kadar artmaktadır. Bizler, *Alternatif Politika*'nın bu sayısında, gençlik olgusunu bir patoloji, bir sorun olarak değil de kaynak olarak ele alan, gençlik ve genellikle saha araştırmalarına dayanan makalelerin Türkiye'deki gençlik literatürüne önemli katkılarda bulunup, konunun derinlikli bir şekilde tartışılmasına zemin sağlayacağını düşünüyoruz.

Alternatif Politika Dergisi'nin bu özel Gençlik Sayısı'nda yer alan ilk makalede, doktora tezini de gençlik kültürlerinden apaçi gençlik üzerine hazırlamış olan Ömer Miraç Yaman, "Türkiye'de Gençlik Sosyolojisi Çalışmalarına Dair Bibliyografik Bir Değerlendirme" başlıklı yazısında, Türkiye'de gençlik sosyolojisi alanında yapılmış çalışmaları kronolojik olarak ayrıntılı bir şekilde analiz ederek, gençlik sosyolojisi alanındaki akademik çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgi sunan bir giriş bölümü kaleme aldı.

Gençlik Sayısı'nın ikinci makalesinde Cihan Erdal, 12 Eylül 1980 darbesinin nasıl bir gençlik hedeflediğini tartışıyor. "12 Eylül'ün Gençlik Restorasyonu: *Atatürk ve Gençlik* İsimli Kitabın Bir Değerlendirmesi" başlıklı makalesinde, genelde savunulanan aksine 12 Eylül askeri rejiminin genç kuşakları apolitikleştirmeyi değil, kendi hedefleri doğrultusunda genç bir kuşak inşa etmeyi hedeflediğini savunuyor. Gençlik ve siyaset, gençlik ve iktidar konularının tartışıldığı günümüzde, Cihan Erdal'ın bu makalesini okumak ve üzerine düşünmek hiç kuşkusuz çok zihin açıcı olacaktır.

Gençlik Sayısı'nın üçüncü makalesinde de gençlik ve siyaset ilişkisi incelenmeye devam etmekte ve bu sefer mercek gençlik kollarına odaklanmaktadır. Doktora tezini de gençlik kolları üzerine yapmakta olan Ayşegül Bozan, "Gençlerin Siyasallaşma ve Siyasete Katılımını Belirleyen Etkenler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Gençlik Kolları Örneği" başlıklı makalesinde, gençlik kollarında aktif olarak çalışan gençlerin siyasallaşmaları ve siyasete katılımları konusuna kafa yormaktadır. Gençlik ve siyaset ilişkisinin önemli bir boyutunu oluşturan gençlik kollarına odaklanan bu çalışma hiç kuşkusuz Türkiye'de gençlik literatürüne önemli bir katkı sunmaktadır.

Gençlik Sayısı'nın dördüncü makalesinde ise gençlik ve çevre ilişkisine odaklanılmaktadır. Taksim Gezi Parkı olayları sonrasında gençlik ve çevre hareketinin tartışıldığı günümüzde, Barış Gençer Baykan'ın "Eğitim, Sivil Toplum ve Siyaset Üçgeninde Gençlik ve Çevre" başlıklı yazısı, konu üzerinde ayrıntılı olarak düşünmek isteyenlere detaylı bir analiz sunmaktadır.

Gençlik Sayısı'nın son makalesi ise yüksek lisansını Genç-Sen örgütlenmesi üzerine yapan Işıl Erdinç'in yüksek lisans tezi bulgularına dayanıyor. "Sendika-Siyaset İlişkilerinin Kesişim Noktasında Öğrenci Sendikacılığı: Bir Siyaset Yapma Alanı Olarak Genç-Sen" başlıklı makalesinde Işıl Erdinç, Genç-Sen örneği üzerinden öğrenci siyaseti üzerine zihin açıcı bir çalışma yapmaktadır.

Sadece Türkiye’de değil tüm dünyada olup bitenler, siyasetin dışında ve bencil bir kuşak olarak tanımlanan geç kuşağın hem önemli rahatsızlıkları olduğunu hem de yeni bir siyaset yapma biçimini oluşturmakta olduğunu gösterdi. Öyle gözüküyor ki bu yeni dönemde gençleri anlama çabaları, gençleri analiz eden akademik çalışmaları önem kazanacak. *Alternatif Politika*’nın bu sayısının, gençleri anlama çabasındaki olan bizleri heyecanlandırdığı kadar okuyucuları da heyecanlandıracağını ve yeni çalışmalara ilham kaynağı olacağını umuyoruz. Gençleri öğrenmemiz ve gençlerden öğrenmemiz gerekiyor.

Doç. Dr. G. Demet Lüküslü ve Yrd. Doç. Dr. Hakan Yücel